Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

FC

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 mei 2023

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 30 mei 2023.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

kst-21501-02-FC
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

GEANNOTEERDE AGENDA VOOR DE RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 30 MEI 2023

Op dinsdag 30 mei a.s. vindt in Brussel de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats. Op de agenda[1] staat een eerste bespreking van de concept geannoteerde agenda van de Europese Raad (ER) van 29 en 30 juni a.s., de Artikel 7(1) procedure van Hongarije en de Artikel 7(1) procedure van Polen. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan deze Raad.

Voorbereiding Europese Raad van 29 en 30 juni

De Raad zal de voorbereiding voor de Europese Raad (ER) van 29 en 30 juni a.s. ter hand nemen op basis van een concept geannoteerde agenda. Op de agenda van de ER staan naar verwachting de volgende onderwerpen: Russische agressie tegen Oekraïne, economie en concurrentievermogen, veiligheid en defensie, voorbereiding van de Top van staatshoofden en regeringsleiders van de EU en de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caraïbische Staten (CELAC), migratie en China.

Russische agressie tegen Oekraïne

De ER zal stilstaan bij de laatste ontwikkelingen van de Russische agressie tegen Oekraïne. De inzet van het kabinet blijft ongewijzigd.[2] Dit betekent dat het zich enerzijds onverminderd blijft inzetten om de druk op Rusland verder te vergroten om de agressie te beëindigen, inclusief verdere aanscherping van de sancties tegen Rusland. Anderzijds blijft het kabinet zich inzetten voor zoveel mogelijk steun aan Oekraïne, waaronder op *accountability*, militaire en humanitaire steun, zowel bilateraal als vanuit de EU en in nauwe samenwerking met internationale partners en organisaties.

Economie en concurrentievermogen

De ER zal mogelijk de discussie over het Europese concurrentievermogen voortzetten, na eerdere bespreking tijdens de ER van 23 maart jl.[3] Naar verwachting zal hierbij aandacht zijn voor de voortgang die is gemaakt op de verschillende pijlers, die bijdragen aan het versterken van het Europese concurrentievermogen, zoals beschreven in de ER conclusies van 23 maart jl.[4] en de lange termijn concurrentievermogen strategie van de Commissie van 16 maart jl.[5] Het kabinet kijkt daarbij uit naar de voortgangsrapportage die de Commissie zal presenteren op deze pijlers voorafgaand aan de ER van 29 en 30 juni a.s. Ook zal mogelijk aandacht zijn voor de Commissievoorstellen van de *Critical Raw Materials Act* [6] en de *Net Zero Industry Act* [7], die onderdeel uitmaken van het *Green Deal Industrial Plan* van de Commissie van 1 februari jl. Het kabinet verwelkomt de ambitie van de Commissie om de leveringszekerheid van grondstoffen te verbeteren en om koploper te blijven in de groene transitie en schone technologieën. Ook verwelkomt het kabinet de jaarlijkse beleidscyclus om het Europese concurrentievermogen te evalueren waartoe de ER van

---

[1] Te raadplegen op Delegates Portal: CM2903/23
[2] Zie ook Geannoteerde agenda voor de Informele Raad Buitenlandse Zaken Gymnich van 12 mei 2023, kamerstuknummer 2023D18134 d.d. 23 april 2023
[3] Zie Verslag Europese Raad en Eurozonetop 23 en 24 maart 2023, kamerstuknummer 21 501-20-1949 d.d. 3 april 2023
[4] Conclusies van de Europese Raad, 23 maart 2023 – Consilium (europa.eu)
[5] EU competitiveness beyond 2030 (europa.eu)
[6] Het BNC fiche *Critical Raw Materials Act* zal naar verwachting de komende week uw Kamer toekomen
[7] Kamerstuknummer 22 112-3673

23 maart jl. op initiatief van Nederland heeft opgeroepen.[8] Het kabinet denkt actief mee aan de mogelijke invulling van deze jaarlijkse beleidscyclus.

Veiligheid en defensie

De ER zal naar verwachting tevens stilstaan bij veiligheid en defensie, met name ten aanzien van de uitvoering van eerdere conclusies over veiligheid en defensie en de richtlijnen geformuleerd tijdens de Versailles-top van 10 en 11 maart 2022[9] en het Strategisch Kompas[10]. In het kader hiervan zal de ER ook spreken over de initiatieven om de levering van met name artilleriemunitie aan Oekraïne te vergroten en te versnellen, en de productiecapaciteit van de Europese defensie-industrie op te schalen. Het kabinet acht het van belang dat de militaire steun voor Oekraïne wordt voortgezet.

Voorbereiding van de EU-CELAC Top

Op 17 en 18 juli a.s. vindt de gezamenlijke Top van staatshoofden en regeringsleiders van de EU en de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caraïbische Staten (EU-CELAC Top) plaats in Brussel. De Top dient de basis te leggen voor een diepgaander en gemoderniseerd partnerschap met Latijns-Amerika en de Cariben en moet gezien worden tegen de achtergrond van versterkt *engagement* met de regio. Het kabinet ziet kansen om de samenwerking tussen de EU en de regio te verdiepen op terreinen als internationale rechtsorde en multilateralisme, de aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, klimaat, water, kritieke grondstoffen, digitalisering en cyber. Ook op het terrein van handel en investeringen, in het bijzonder de energietransitie, liggen goede mogelijkheden de relaties te verdiepen. Zodra er meer duidelijkheid is over de contouren van de Top, zal het kabinet uw Kamer nader informeren over de Nederlandse inzet.

Migratie

Nederland vraagt voortdurend aandacht voor de uitdagingen op het terrein van migratie in Europees verband, zodat het dossier hoog op de Europese agenda blijft staan. Naar verwachting staat migratie in juni opnieuw op de agenda van de ER. Naast nieuwe EU-wetgeving, zoals het beoogde Asiel- en Migratiepact, is adequate Europese actie nodig om grip op migratie te versterken, ook voorafgaand aan de implementatie van de nieuwe wetgeving. Tijdens de buitengewone Europese Raad van 9 februari jl. zijn concrete stappen voorwaarts geïdentificeerd waarmee de Commissie en de lidstaten direct aan de slag zijn gegaan.[11] Dit betreft onder andere versterking van grensbeheer door middel van aanvullende financiering en samenwerking van Frontex met derde landen, intensivering van partnerschappen met landen van herkomst en transit, en visumharmonisatie door naburige landen zoals op de Westelijke Balkan. Tijdens de Europese Raad van 23 maart jl. verwelkomde Nederland de gepresenteerde voortgang en riep Nederland op tot verdere uitwerking.[12] Tijdens de ER in juni zal het kabinet benadrukken dat actie nodig blijft om resultaten te kunnen boeken. Daarnaast zal het kabinet tijdens deze ER de

---

[8] Zie Verslag Europese Raad en Eurozonetop 23 en 24 maart 2023, kamerstuknummer 21 501-20-1949 d.d. 3 april 2023

[9] The Versailles declaration, 10 and 11 March 2022 – Consilium (europa.eu)

[10] A Strategic Compass for Security and Defence | EEAS (europa.eu)

[11] Zie ook Verslag buitengewone Europese Raad van 9 februari 2023, kamerstuknummer 2023D06958 d.d. 20 februari 2023

[12] Kamerstukken 2023D09827, 2023D12242, 2023D10939, 2023D13962

noodzaak tot voortgang op het Asiel- en Migratie Pact opnieuw onderstrepen.

China

De ER zal naar verwachting een strategische discussie houden over de EU-China relatie. De Europese Commissie zal in aanloop naar de ER een gezamenlijke mededeling over Europese economische veiligheid publiceren. In een toespraak van Commissievoorzitter Von der Leyen over EU-China relaties eind maart jl. werd de economische veiligheidsstrategie voor het eerst genoemd.[13] Deze bredere landen-neutrale veiligheidsstrategie en de toepassing hiervan op de EU-China relaties zal mogelijk tijdens de ER aan bod komen. Daarbij zal China's positiebepaling omtrent de Russische agressie tegen Oekraïne belangrijk blijven voor de EU-China relatie. Tegelijkertijd zijn de Nederlandse en Europese economieën sterk met China verbonden, waarbij de wederzijdse handel en investeringen zowel voor de EU als voor China van groot belang zijn. Ook op onderwerpen als klimaatverandering en wereldgezondheid is samenwerking tussen de EU en China van wederzijds belang. Het kabinet zal het belang van een meer geïntegreerde, geïnstitutionaliseerde discussie in de EU over politiek, economie en veiligheid benadrukken.[14] Daarbij is het uitdragen van EU-eenheid meer dan ooit van belang.

Artikel 7 (1) procedures Hongarije en Polen

De Raad zal Polen en Hongarije voor de zesde maal horen sinds de artikel 7-procedures werden geïnitieerd, respectievelijk door de Commissie in 2017 en door het Europees Parlement in 2018. Tijdens de hoorzitting krijgen de lidstaten de gelegenheid om Hongarije en Polen te bevragen over de rechtsstaatsproblematiek die aan de twee verschillende procedures ten grondslag ligt.

Hongarije

De Artikel 7 procedure jegens Hongarije is gericht op de aanhoudende zorgen over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, corruptie en belangenverstrengeling, ruimte voor het maatschappelijk middenveld, gelijke rechten voor minderheden, academische vrijheid en mediavrijheid. Binnen de context van de toepassing van het financiële- en rechtsstaatinstrumentarium onderneemt Hongarije momenteel stappen om tegemoet te komen aan de zorgen op het terrein van corruptie en rechterlijke onafhankelijkheid. Uw Kamer wordt hier in reactie op het verzoek van de vaste Kamercommissie voor Europese Zaken[15], middels een brief separaat over geïnformeerd. Ten aanzien van de overige thema's blijven de zorgen onverminderd groot, aangezien de onafhankelijkheid van instituties als de media, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld onder aanhoudende druk blijven staan. Het kabinet is voornemens om bij de hoorzitting onder meer aandacht te vragen voor de rechten van minderheden, en dan specifiek van LHBTIQ+-personen. Nederland verwelkomt in dat licht ook het besluit van de Commissie om één van de lopende procedures tegen Hongarije over de anti-lhbtiq+ wetgeving naar het EU-Hof te verwijzen,[16] en zal met een grote groep

[13] Zie hiervoor Speech by the President on EU-China relations (europa.eu)

[14] Zie ook Geannoteerde agenda voor de Informele Raad Buitenlandse Zaken Gymnich van 12 mei 2023, kamerstuknummer 2023D18134 d.d. 23 april 2023

[15] Verzoek om reactie inzake de bevriezing van EU-middelen bestemd voor Hongarije, 11 mei 2023, kenmerk 2023Z08172/2023D19533

[16] IINFR(2021)2130, Hungarian Act on «Stricter measures against paedophile offenders and amending certain laws to protect children. Zie voor de Nederlandse deelnamen ook Kamerstukken II, 2022/23, 21 501-20, nr. 1871, p. 4.

gelijkgezinde lidstaten aan de zijde van de Commissie aan de Hofzaak deelnemen.

Polen

De Artikel 7 procedure jegens Polen is gericht op de problematiek rondom de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Na wijzigingen van de wet op het Hooggerechtshof vorig jaar, die onder meer toezagen op de ontmanteling van de Tuchtkamer van het Hooggerechtshof en aanpassing van het tuchtregime voor rechters, stemde het Poolse parlement begin dit jaar in met additionele amendementen van de wet op het Hooggerechtshof. Op 10 februari jl. besloot de Poolse president Duda de wet naar het Constitutioneel Hof te sturen ter controle, waar de wet door een aanhoudende impasse tussen de rechters van het Constitutioneel Hof nog niet in behandeling is genomen. De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen staat nog altijd onder druk. De procedure voor de benoeming van rechters op voordracht van de Nationale Raad voor de Rechtspraak en de samenstelling van deze Raad zijn een aanhoudend punt van zorg. De benoeming van onafhankelijke rechters kan niet volledig worden gewaarborgd zolang deze procedure van kracht is. Het kabinet blijft bij de Commissie aandringen op het starten van een inbreukprocedure om deze problematiek aan te pakken. Tijdens de hoorzitting is het kabinet tevens voornemens Polen op te roepen het EU acquis en uitspraken van het EU Hof volledig te respecteren.